

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΖ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1939

ΑΡΙΘ 4

ΟΙ ΔΥΟ ΠΟΛΟΙ

Ἀπὸ τῆς αὔριον εἰσερχόμεθα εἰς τὸν προθάλαμον τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς· ἰστάμεθα εἰς τὰ προπύλαια τοῦ μεγάλου ἐκείνου πνευματικοῦ σταδίου, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ διανύσωμεν διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τέρμα, ὅπου θὰ ἀξιοθῶμεν νὰ συνοδεύσωμεν τὸν Κύριον πορευόμενον πρὸς τὸ Πάθος καὶ νὰ γείνωμεν μάρτυρες τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεώς του. Καὶ εἰς τὰ προπύλαια ταῦτα ἰστάμενοι, ἀκούομεν ἔν τῷ ναῷ τὴν ἁγίαν μας Ἐκκλησίαν ἱκετεύουσαν τὸν Κύριον νὰ ἀνοίξῃ εἰς τὸ δροθίζον πνεῦμά μας τὰς πύλας τῆς μετανοίας, διὰ τῶν ὁποίων καὶ μόνον θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀποδυθῶμεν εἰς τὸν πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν ἀγῶνα, ὅστις ἀπαιτεῖται διὰ νὰ καταντήσωμεν εἰς τὸ ποθητὸν τέρμα.

«Τῆς μετανοίας ἀνοίξον ἡμῖν τὰς πύλας, ζωοδότα».

Ὁ Ζωοδότης εἶνε ἔτοιμος νὰ ἀναπετάσῃ τὰς ἀγκάλας τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἐλέου του, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἡ διάθεσις τῆς ψυχῆς ἐκείνης. ἄνευ τῆς ὁποίας ἀποβαίνει ἀνέφικτος ὁ ἀγὼν. Ἡ διάθεσις δὲ αὕτη εἶνε ἡ ταπεινῶσις. Αὕτη κρατεῖ τὰς κλεΐδας, δι' ὧν ἀνοίγονται τῆς μετανοίας αἱ πύλαι καὶ καθιστάμεθα ἱκανοὶ νὰ χωρήσωμεν πρὸς τὸν μέγαν σκοπὸν. Τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι τὸ κύριον πρὸς τὴν μετάνοιαν κάλυμμα εἶνε ἡ ἀλαζονεία· διότι αὕτη εἶνε ἡ κρατοῦσα κλειστὰς τὰς πύλας τῆς μετανοίας.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τυπικοὶ ἐκπρόσωποι των ἦσαν οἱ φαρισαῖοι. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς δὲ αὐτῆς ἦσαν οἱ ταπεινόφρονες τοῦ τύπου τοῦ τελῶνου τῆς εὐαγγελικῆς παραβολῆς. Ἐκπρόσωποι ἀμφοτέρων ὑπῆρχον καὶ ὑπάρχουν πάντοτε, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία, εἰς τὰ πρόθυρα τῆς προσπυλάου περιόδου, ἣτις διανύεται μόνον ἐν μετανοίᾳ, ἐμφανίζει τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους, ἀλλὰ καὶ πάντοτε νέους, τύπους τοῦ φαρισαίου καὶ τοῦ τελῶνου, διὰ νὰ παραδειγματίζωνται οἱ πιστοί.

Ὁ τελῶνης καὶ ὁ φαρισαῖος: δύο ἀντίθετοι κόσμοι, οἱ δύο πόλοι τοῦ ἀνθρωπίνου ψυχικοῦ δράματος. Ὁ τελῶνης: ἡ βαθεῖα ψυχικὴ συντριβή, ἡ ζωηρὰ συναίσθησις τῆς ἰδίας ἀμαρτωλότητος, ἡ ἐίλι-

κρινὴς αὐτοεκτίμησις καὶ ἡ πεπαρορησιασμένη αὐτοκατάκρισις. Ἰσταται μακρὰν τοῦ ναϊκοῦ κέντρου, εἰς τὴν γωνίαν, δὲν τολμᾷ νὰ ὑψώσῃ τὸ ὄμμα πρὸς τὸν οὐρανόν, τύπτει τὸ στήθος του καί, ἐξομολογούμενος συντετριμμένος τὴν ἀθλιότητά του, ἐπικαλεῖται τὸν ἔλεον τοῦ Κυρίου.—Ὁ φαρισαῖος: ὁ ἀπὸ τῶν εὐαγγελικῶν χρόνων καταστάς πασίγνωστος τύπος τοῦ αὐταρέσκου ἀλαζόνος, τοῦ ψυχροῦ ὑπερόπτου, τοῦ θρασέος καυχησιολόγου, τοῦ ὑψαύχενος ἐναρέτου, τοῦ τὴν ἰδίαν μοχθηρίαν ἀνάγοντος εἰς ἀρετὴν καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἄλλου χαρακτηρίζοντος ὡς ἀποτροπαίαν εὐτέλειαν καὶ μηδαμμινότητα. Εἶνε ὁ ἀνατόμος τοῦ κώνωπος τῶν τύπων ἐν ᾧ χρόνῳ καταπίνει τὴν κάμηλον τῆς οὐσίας ὁ ὥραιοφανὴς μὲν ἔξωθεν, ἀλλ' ἔσωθεν πάσης ἀκαθαρσίας μεστός, διότι εἶνε ὑποκριτὴς ἐν τῇ ἀνομίᾳ του. Εἶνε ὁ ἐν τῇ κουφότητί του πεπαρορησιασμένος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐκκλησιασματος ἐγεύρων ἀνάστημα, ἵνα ἀποβῆ ἡ δῆθεν ὑπεροχὴ του περιόπτου, ἐνὶ λόγῳ ὁ «μὴ ὦν ὡς οὗτος ὁ τελῶνης».

Εἶνε οἱ δύο ἀσυμβίβαστοι κόσμοι, οἱ ἀσυνάντητοι πρὸς ἀλλήλους πόλοι: ὁ διὰ τῆς οἰήσεώς του κρατήσας κλειστὴν τὴν θύραν τῆς μετανοίας, καὶ ὁ ἀνοίξας αὐτὴν διὰ τῆς ταπεινόφρονος αὐτοκατακρίσεως.

Ἰστάμενοι ἀπὸ τῆς αὔριον εἰς τὰ πρόθυρα τῶν κατ' ἑξοχὴν ἱερῶν ἡμερῶν τῆς νηστείας, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς προσευχῆς, «μὴ προσευξώμεθα φαρσαϊκῶς: ὁ γὰρ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται: ταπεινωθῶμεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πνευματικῶς», ἵνα ὁ Ζωοδότης εὐδοκήσῃ ν' ἀνοίξῃ ἡμῖν τὰς πύλας τῆς μετανοίας.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΛΕΥΓΙΤΙΚΟΝ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟΥ ΛΑΟΥ
ΕΝ Τῇ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝῇ ΠΑΡΑ ΤῆΣ "ΔΙΑΘΗΚῆΣ",
ΑΓΙΟΥΤΗΤΙ 17, 1—27, 34.

Α' Ἡ ἀγιότης ἐν τῷ οἰκογενειακῷ Βίῳ καὶ ἐν ταῖς κοινωνικαῖς σχέσεσι. 17, 1—20, 27.

Ι. — Ἀγιότης εἰς τὴν τροφὴν 17, 1-16: α') Ὁ Θεὸς ἀπαιτεῖ ἵνα οἱ Ἰσραηλιταὶ σφάζωσι πάντα τὰ πρὸς

βρώσιν αὐτῶν ζῶα «ἐπὶ τὴν θύραν τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου». στ. 1-9. Μετὰ τὴν Εἰσαγωγὴν, στ. 1-2, ἐν ἧ ὁ Θεὸς ἐντέλλεται εἰς τὸν Μωϋσῆν νὰ ἀνακοινώσῃ τὴν νέαν διάταξιν, 1) Ἡ θεία ἐντολή, στ. 3-4. 2) Λεπτομερέστεραι ὁδηγίαι τηρητέαι κατὰ τὴν σφραγὴν τῶν ζῶων «ἐπὶ τὴν θύραν τῆς Σκηνῆς», στ. 5-7. 3) Ὁ Θεὸς ὀρίζει ὡς μόνον τὸπον προσφοράς θυσιῶν τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, στ. 8-9. — 6) Ῥητὴ ἀπαγόρευσις περὶ χρήσεως τοῦ αἵματος τοῦ ζῴου ὡς τροφῆς, στ. 10-14: 1) Ὁ ἀπαγορευτικὸς νόμος τοῦ Θεοῦ, στ. 10. (Πρβλ. Γενέσ. 9,4. Λευϊτ. 3,17. 7,26-27 κ. ἄ.) 2) Οἱ λόγοι οἱ ἐπιβάλλοντες τὸν ἀπαγορευτικὸν νόμον, στ. 11-12. 3) Ἐφαρμογὴ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐπὶ τῶν θηραμάτων, στ. 13-14—γ.) Ἀπαγόρευσις τῆς βρώσεως ζῶων θνησιμαίων, εἴτε διὰ φυσικοῦ θανάτου ἢ θηριαλώτων, στ. 15-16.

II.—Ἀγιότης περὶ τὸν γάμον καὶ τὰ ἥθη, 18, 1-30: α) Πρόλογος μεγαλειώδης στ. 1-5, περὶ τῆς στάσεως τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς τὰ εἰδωλολατρικὰ ἥθη: 1) Ἡ μετάβασις εἰς τὸ θέμα, στ. 1-2. 2) Κατηγορηματικὴ ἀποφυγὴ τῶν εἰδωλολατρικῶν ἐθίμων καὶ ἠθῶν, στ. 3. 3) Ἀποκλειστικὴ προσήλωσις εἰς τὰ προστάγματα τοῦ Κυρίου, στ. 4-5.—β) Βαθμοὶ συγγενείας κωλύοντες τὸν γάμον καὶ πᾶσαν σαρκικὴν σχέσιν, στίχ. 6-18: 1) Κανὼν γενικὸς περὶ τῆς συγγενείας ὡς κωλύματος γάμου, στ. 6. 2) Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ κανόνος τούτου. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ νυμφευθῆ ἢ διὰ σαρκικῆς συναφείας νὰ μιανῆ: 1) τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ μητέρα, στ. 7. 2) τὴν μητρικὴν αὐτοῦ, στ. 8. 3) τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, στ. 9. 4) ἐγγόνην αὐτοῦ, στ. 10. 5) ἀδελφὴν ἐκ δευτέρου γάμου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, στ. 11. 6) θεῖαν αὐτοῦ πρὸς πατρός, στ. 12. 7) θεῖαν πρὸς μητρός, στ. 13. 8) θεῖαν, γυναῖκα τοῦ πρὸς πατρός θείου, στ. 14. 9) τὴν νύμφην αὐτοῦ, στ. 15, ἐπὶ υἱῷ. 10) τὴν νύμφην αὐτοῦ ἐπ' ἀδελφῷ, στ. 16 (Ἴδε Δευτερον. 25,5). 11) τὴν θυγατέρα ἢ ἐγγόνην ἐκ πρώτου γάμου τῆς γυναίκος αὐτοῦ, στ. 17. 12) ἀδελφὴν τῆς γυναίκος του, εἰς ζώσης αὐτῆς, στίχ. 18.—γ) Ὁ Θεὸς καταδικάζει ἠθικὰς τινὰς ὑσχημοσύνας, στ. 19-23: 1) Περίπτωσις καθ' ἣν ἀπαγορεύεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ συζυγικοῦ καθήκοντος, στ. 19. 2) Ἀπαγορεύεται ἡ μοιχεία, στ. 20. 3) Ἀπαγόρευσις εἰδεχθῶν τινῶν ἀνηθικότητων, ἐν χρήσει παρὰ τοῖς εἰδωλολάτραις, στ. 21-23.—δ) Ἐπίλογος ἐμφαντικὸς, στ. 24-40: 1) Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῷ Προοίμῳ σκέψεων (στ. 1-5), στ. 24, 26, 30. 2) ἀπειλαὶ συνυφαινόμεναι μετὰ τῶν σκέψεων τούτων, στ. 25, 28-29.

E. I. K.

Ἡ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΚΑΡΠΟΥ ΣΥΚΗΣ ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

B'

(Λουκ. ΙΓ', 6-9).

Ἡ κοινωνία, ὡς καὶ τὸ ἔθνος, πεφυτευμένη ἐν τῷ ἑριβόλωκι ἀμπελῶνι τῆς Ἐκκλησίας, λαμβάνουν τὰς ἐδωροεργίας τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναπτύσσονται ἐν Χριστῷ καὶ προσάγονται καὶ εὐφραίνονται. Ἡ κοινωνία ἀποτελεῖται ἐξ οἰκογενειῶν, αἱ δὲ οἰκογένειαι ἐξ αὐτῶν.

Ἡ μόρφωσις καὶ διάπλασις αὐτῶν διὰ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς μορφώσεως ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς εὐφρασίας, ὡς ἀποδεικνύει ἡ ἀμερόληπτος ἱστορία. Πλανῶνται πλάνην φοβερὰν ὅσοι ἐξήτησαν νὰ μορφώσουν τὰς κοινωνίας καὶ τὰ ἔθνη μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου. Τ' ἀνθρώπινα μέσα τῆς μορφώσεως εἶνε τελείως ἀνίσχυρα, φέρουν δὲ ἀντίθετα ἀποτελέσματα. Αἱ δὲ διδασκαλίαι τῶν ἀνθρώπων δύνανται νὰ παραβληθῶν πρὸς ἀριστόν τι καλλιτέχνημα τοῦ Φειδίου ἢ Πραξιτέλους, ἀλλὰ μόνον καλλιτέχνημα καὶ οὐδὲν πλέον. Διδασκαλίαι τῆς ἠθικῆς, ὅταν ἀποσπασθῶν ἀπὸ τοῦ Κυρίου καὶ τῆς πίστεως πρὸς Αὐτόν, ἀπώλεσαν πᾶσαν δύναμιν καὶ πᾶσαν ἀλήθειαν. Εἶνε κλάδοι, οἷς ἀποσποῦν ἀπὸ τοῦ εὐχύμου δένδρου, τὸ ὅποιον μετέδιδεν αὐτοῖς τὴν ζωὴν καὶ οἷτινες μετ' ὀλίγον μαραίνονται καὶ ξηραίνονται. Εἶνε μικρὰ ρυάκια, τὰ ὅποια ἐκτρέπονται ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῆς ζωῆς διὰ νὰ περιορισθῶν εἰς στενὰς δεξαμενάς, ἀλλ' ὁ ἥλιος ἀποξηραίνει καὶ ἀποροφᾷ, διότι ἡ γενέτειρα πηγὴ δὲν τρέφει πλέον αὐτὰ. Οἱ διὰ τῆς γνώσεως καὶ ἐπιστήμης ζητοῦντες νὰ καταλύσουν τὸ κράτος τῆς πίστεως δὲν δεικνύουν μόνον σύγχυσιν καὶ ἀσθένειαν καὶ σμικρότητα πνευματικὴν, ἀλλὰ καὶ ἀτέλειαν καὶ ἀναπηρίαν πνευματικὴν. Τὸ πιστεύειν ὡς δύναμις πνευματικὴ εἶνε προῖόν τῆς ὅλης πνευματικῆς φύσεως, ἀξίας ἠθικῆς διαπλάσεως καὶ μορφώσεως τοῦ ἠθικοῦ βίου. «Μόνον γὰρ ἡμῖν ἥλιος φέγγος ἱερόν, λέγει ὁ Ἀριστοφάνης, ὅσοι καὶ μεμνήμεθα εὐσεβεῖα τε καὶ διάγομεν βίον».

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει νὰ παλαίῃ κρατερῶς κατὰ τῆς εὐπεριστάτου ἁμαρτίας. Εἶναι Δαυὶδ παλαίαν πρὸς τὸν γίγαντα Γολιάθ τῆς ἀνομίας. Ἡ κακία ἐπεξέτεινε τὴν ἐξουσίαν τῆς, αἰχμαλωτίζουσα τοὺς ἀνθρώπους. Οὕτω δὲ, ἐξαπλουμένης τῆς κακίας, ἠνεώχθησαν αἱ πύλαι τῆς διαφθορᾶς, τῆς ὁποίας οἱ χεῖμαρροι ὄλονεν ἐξογκούμενοι κατέκλυσαν τὸν κόσμον. Τὸν ἠθικὸν τοῦτον κατακλυσμὸν ἀναφέρουσα ἡ Ἁγία Γραφὴ λέγει: Εἶδεν ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ὅτι «ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ» (Γεν. σ', 5): Καὶ ἄλλαχού: «Καὶ εἶδε Κύριος ὁ Θεὸς τὴν γῆν καὶ ἦν κατεφθαρμένη, ὅτι κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς». Ἡ κακία κατέστησε τὸν ἄνθρωπον τραγικὸν θέαμα πολέμου, περὶ τοῦ ὁποίου ἀνέφερον καὶ οἱ ἀρχαῖοι καὶ παρόστησαν ζωηρῶς εἰς τὰ δράματα. Ἐν αὐτῷ δύο ἀντίθετοι ἀρχαὶ ἀντίθετον ἐκδηλοῦν τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ὑπαρξίν αὐτῶν (Ρωμ. ζ', 22—24), ἥτοι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀγαθοῦ, ἥτις εἶνε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κακοῦ, εἰς ἣν συγχωρεῖ ὁ Θεὸς νὰ ἐνασκή περιορισμένην τὴν δύναμιν εἰς δοκιμασίαν τῶν ἐκλεκτῶν.

Ἐπειτα δὲ διδάσκονται ψευδῶνυμοι διδασκαλίαι καὶ διαδίδονται διδασκαλίαι ἀρνούμεναι τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς καὶ τὸν πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν κόσμον, ἀορατὸν τὸ καθῆκον καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Αἱ διδασκαλίαι αὗται ἐπισκοπεῖται τὴν διάνοιαν καὶ διαφθείρουσιν τὴν καρδίαν. Εἶνε δὲ συστήματα οὐκ ἀληθινὰ καὶ ζωῆς, ἀλλὰ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ἀνθρώπων,

ὡς ὁμολόγησεν ὁ Φίλιππος. «Τὰ ἡμέτερα συστήματα εἶνε ὡς τὰ πολλὰ ἀπλῶς ἢ ἱστορία τῆς ἡμετέρας καρδίας. Πᾶσα πεποιθήσις μας προέρχεται ἐκ τοῦ χαρακτῆρος, οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς διανοίας· ἢ δὲ διόρθωσις τῆς καρδίας φέρει εἰς τὴν ἀληθῆ σοφίαν». Βεβαίως ἢ Ἁγία Γραφή καὶ αἱ διδασκαλῖαι αὐτῆς «ἐν αἷς ζωὴν εὐρίσκομεν» (Ἰωαν. ε', 9) δὲν προτίθενται ν' ἀναπτύξουν τέχνας καὶ ἐπιστήμας, διότι αὐταὶ εἶνε καρπὸς τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρώπου· τοῦναντίον συνιστᾷ τὴν γνῶσιν τῶν ὄντων καὶ φαινομένων. Ἄλλα τὰ πάντα πρέπει νὰ φέρουν εἰς τὴν ὑπακοὴν τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ. Ἡ θεοσέβεια εἶνε ἡ μόνη κυρίως σοφία καὶ ἡ μόνη ἀληθῆς ἐπιστήμη. «Ἴδου ἡ θεοσέβειά ἐστι σοφία, τὸ δὲ ἀπέχθεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστὶν ἐπιστήμη» (Ἰώβ. κη', 28).

Μὲ τὰς ἰδίας δυνάμεις ὁ ἀνθρώπος δὲν δύναται νὰ νικήσῃ τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ ὑπερισχύσῃ. Οὕτω ἡ κοινωνία διαφθείρεται, μολυνομένη ὑπὸ τῶν ἀναθυμιάσεων τοῦ κακοῦ καὶ τῶν ψευδῶν διδασκαλιῶν. «Οἱ τὴν ἀρετὴν μειόντες, λέγει ὁ Μ. Βασίλειος, ἀστροὶς εἰκόσασιν ἐν νυκτερινῇ συναφείᾳ, ἄλλοις—κατ' ἄλλα μέρη τοῦ οὐρανοῦ διαλάμπουσιν, ὧν χαριέσσα μὲν ἢ λαμπρότης, χαριέστερον δὲ που τὸ ἀπροσδόκητον· τοιοῦτοι δὴ, ὀλίγοι παντελῶς εὐαρίθμητοι, ἐν τῇ σκυθρωπῇ ταύτῃ καταστάσει τοῦ βίου, οἷον ἐν σκοτομύγῃ διαφαινόμενοι» (Μ. Βασιλ. τόμ. Γ' σελ. 433 ἐκδ. Παρισίων).

Μόνον διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ δύναται πᾶσα κοινωνία νὰ διατηρηθῇ καὶ εὐημερήσῃ, ὡς καὶ πᾶν ἔθνος. Ἡ κοινωνία μορφώνεται μὲν διὰ τῆς παιδείας, ἀλλ' ἀναγεννᾶται καὶ προάγεται διὰ τῆς θρησκείας τοῦ Κυρίου, ὅστις «δύναται, ὡς λέγει αὐτὸς ὁ Ρενάν, νὰ θεωρηθῇ ὑπεράττη δύναμις καὶ πηγὴ ἀκένωτος πάσης ἠθικῆς ἀναγεννήσεως». Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν εὐαγία τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐν πᾶσαις αὐτοῦ ἐνεργείαις. Καθὼς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ζωογονεῖ τὴν φύσιν καὶ καταστολίζει τὰς πεδιάδας, γλόχην ἐκτρέφον καὶ δένδρα καὶ ἄνθη καὶ καρπούς, οὕτω καὶ ἡ θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ θερμαίνει τὴν καρδίαν πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον καὶ κατακοσμεῖ τὴν κοινωνίαν διὰ τῶν σωτηριῶν τῆς ἀγαθοεργίας καρπῶν. Ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς κοινωνίας ἀπὸ τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας ἀποβαίνει ὡς ἄκαρπος συκῆ, καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἀποξηραίνεται. Ἐνταῦθα ἀναγράφου μεν ὅσα ὁ σοφὸς νομομαθὴς Πορταλῆς, συζητουμένου τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίας ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὴν 5 Ἀπριλίου 1802, εἶπε «... Δεινὴν ἀπατῶνται ἀπάτην οἱ πιστεύοντες ὅτι οἱ πολῖται διαμορφοῦνται δι' ἀφηρημένων ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν, διότι ἠθικὴ διδασκομένη ἐν ὀνόματι τῆς ἐπιστήμης ἢ τοῦ κοινού συμφέροντος στερεῖται τῆς μυστηριώδους δυνάμεως τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, συνταυτιζομένης μετὰ τοῦ δόγματος, ἐγκατασσομένης δὲ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν διὰ τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας. Ἡ ἠθικὴ τῶν λαῶν δὲν ἠρτῆται μόνον ἀπὸ τὰς γνώσεις αὐτῶν, ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ τὴν μόρφωσιν καὶ τὸν ἐξευγενισμὸν τῶν αἰσθημάτων. Ἡ θρησκευτικὴ ἀδιαφορία παραλύει τὸν συνδέοντα τοὺς πολῖτας ἠθικὸν δεσμόν, ἀποξηραίνει τὴν εὐαισθησίαν, ἐνισχύουσα δὲ τὰς ἰδιοτελεῖς

ροπὰς ὁδηγεῖ εἰς τὰς κτηνώδεις τοῦ ἀνθρώπου ὁρέξεις, ἐμπνέει εἰς τὴν νεότητα ὑπεροψίαν χωρὶς νὰ διαφωτίξῃ αὐτήν, διὰ δὲ τῆς ἀκολασίας τῶν πεποιθήσεων ὁδηγεῖ τοὺς λαοὺς εἰς τὴν ἀκολασίαν τοῦ ἐγκλήματος καὶ παραλύει πᾶσας τὰς κοινωνικὰς δυνάμεις διὰ τῆς βεβηλώσεως τῶν συνειδήσεων». Τοῦτ' αὐτὸ ἀνέπτυξε καὶ ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ κατὰ τὸ 1850 ἐν τῇ Γαλλικῇ Βουλῇ συζητουμένου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ. «Ἐγὼ θέλω, ἐπιποθῶ καὶ παρακαλῶ ὑμᾶς, κύριοι βουλευταί, ὅπως βελτιώσωμεν τὴν ὀδυνηρὰν κατάστασιν τῶν πτωχῶν, τῶν πασχόντων. Λοιπὸν ἂς δώσωμεν εἰς αὐτοὺς τὰ πρὸς τὴν εὐημερίαν μέσα, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἂς ἐμπνεύσωμεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν πίστιν καὶ ἐλπίδα χριστιανικήν, ἂς κηρύξωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτοὺς τὸν Θεόν, ἄνευ τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ αὐτῆ εἶνε ἀνάξιόν τι χροῖμα καὶ δυσβάστακτος ὡς ἀληθῶς καὶ οὐδενὸς ἄξιος ὁ κόπος τοῦ ζῆν. Ἡ χριστιανικὴ πίστις κατασκευάζει τοὺς ἀνθρώπους σοφοὺς, καλοκαγάθους, δικαίους, μεγάλους, ἄξιους τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας». Ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία εἶνε ὁ θεμελιὸς λίθος τῆς κοινωνίας, ὁ ὁδηγὸν ἀστῆρ ἐν τῇ νυκτὶ τῆς ἐπιγείου ζωῆς· εἶνε ὁ τῶν ἐπιστημῶν στέφανος, διότι ὁ Θεὸς εἶνε Θεὸς γνώσεως καὶ πάσης ἐπιστήμης.

Ὡς ἡ συκῆ ἔχει φυτευθῆ ἐν τῇ ἀμπέλῳ καὶ καλλιερηγομένη φέρει καρπὸν, οὕτω καὶ ἡ ἠθικὴ, συνδεδεμένη μετὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ζωῆς, εἶνε καρποφόρος, ὡς ἐλαία κατάκαρπος, θάλλει καὶ κοσμεῖ καὶ γλοάζει. Ἡ ἠθικὴ ἀνεξάρτητος τῆς θρησκείας εἶνε κενὴ καὶ ἀνευ ζωῆς. «Τὸ νὰ θέλῃ τις, λέγει ὁ Βινέτος, νὰ διακρίνῃ τὴν ἠθικὴν ἀπὸ τοῦ δόγματος εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ θέλῃ νὰ διακρίνῃ τὸν ποταμὸν ἀπὸ τῶν πηγῶν αὐτοῦ».

† Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΚΩΔΙΞ ΤΗΣ ΕΝ ΑΝΔΡῶ, ΜΟΝΗΣ ΠΑΝΑΧΡΑΝΤΟΥ

Παρὰ τῷ φίλῳ κ. Νικολάῳ Θωμᾷ, διευθυντῇ τοῦ ἐν τῇ πόλει Ἄνδρῳ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἀπόκειται Κώδιξ πλουσιώτατος, τὸν ὅποιον εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν πρὸς μελέτην. Θεωρῶ καθῆκόν μου καὶ ἀπὸ τῆς ἐπιστήμου ταύτης θέσεως θεομᾶς νὰ ἀπευθύνω πρὸς αὐτὸν τὰς εὐχαριστίας μου.

Ὁ Κώδιξ ἔχει διαστάσεις 0,119—0,225 τοῦ μέτρου. Εἶναι χαρτῶς, μεμβρανοειδῆς, ἔχει στάχωνιν βυρσίνην ἐπὶ ξυλίνων ἐδρῶν μετ' ἀποτυπωμάτων, ἐπιπεπασμένων ἄλλοτε διὰ κόνεως χρυσῆς, ἤδη ἐκλιπούσης. Διατηρεῖται εἰς κατάστασιν ἀρίστην, ἀριστα γεγραμμένος, ἀλλὰ κατάφορτος ἀνορθογραφῶν. Προηγείται σύντομος Πρόλογος μετὰ καλλιτεχνικοῦ ἐπιτίτλου, ἐπακολουθοῦσι δὲ ὁδηγία περὶ εὐρέσεως τῶν κύκλων τῆς Σελήνης, τῶν κύκλων τοῦ Ἥλιου, τῆς Ἰνδικτιῶνος, τοῦ θεμελίου τῆς Σελήνης, καὶ τῶν ἐπακτῶν τῶν μηνῶν, μετ' ἀξιοπαρατηρήτων εὐρετικῶν σχημάτων. Αἱ ὁδηγία αὐταὶ εἶναι γεγραμμένα δι' ἄλλης χειρὸς ἢ τῆς τοῦ Κώδικος, ἐξ οὗ γίνετα δῆλον ὅτι αἱ σελίδες τῶν ὁδηγιῶν ἀρχικῶς

ἦσαν κεναί. Μετὰ τὰς ὀδηγίας ἐπακολουθεῖ ὁ Πίναξ τῶν Περιεχομένων, φέρων ἀνωθι αὐτοῦ ἔντεχνον ἐπίτιτλον μὲ πλαίσιον ἐρυθρᾶς βαφῆς, ὡς καὶ τὸ τοῦ Προλόγου¹. Τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον ἐκάστου Κεφαλαίου εἶναι μορφῆς καλλιτεχνικῆς διὰ μελάνης ἐρυθρᾶς, δι' ἧς εἶναι γεγραμμένοι καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν κεφαλαίων, ἐπίσης παραπομπαὶ εἰς τὰ περιθώρια καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν κεφαλαίων, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν περιόδων. Ἀποτελεῖται δὲ ὁ Κώδιξ ἐξ 185 (οπε') κεφαλαίων καὶ εἶναι διηρημένος εἰς 24 ὀκτάδια, δηλούμενα ἅμα τῇ ἀρχῇ ἐκάστου ὀκταδίου δι' ἐρυθρᾶς μελάνης². Ἡμεῖς, διὰ τὴν εὐκολωτέραν χρῆσιν ἐν τῇ μελέτῃ ἡμῶν, ἐθέσαμεν καὶ σελίδας διὰ τοῦ κοινῆς τρόπου τῆς σελιδώσεως, καὶ ὄχι τῆς συνειθιζομένης ἐν χειρογράφοις.

Ἡ Κώδιξ ἐγράφη ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸν 17^{ον} αἰῶνα, ἐν ἔτει 1689, διὰ χειρὸς τοῦ ἱεροδιακόνου Γερασίου, τοῦ ἐκ τῆς νήσου Κύπρου, κατὰ τὸ ἀκόλουθον σημείωμα :

«Ἦνυσται αὕτη ἡ Βίβλος μετὰ πολλοῦ ἐνταῦθα ἐν τῇ περιφύμῳ καὶ Νέα Ρώμῃ, τῇ βασιλευσῆσιν τῶν πόλεων Κωνσταντινουπόλει, ἐπὶ τοῦ καλῶς πατριαρχεύσαντος κυρίου κυρίου Καλλινίκου. Ἐγράφη δὲ παρ' ἐμοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱεροδιακόνου κυρίου Γερασίου, ἐκ τῆς περιφύμῳ νήσου Κύπρου. Ἐν ἔτει Ἱηϋζ', ἀπὸ δὲ Χριστοῦ ἀχπθ'»³.

Ἀνῆκε δὲ τὸ πρῶτον ὁ Κώδιξ εἰς τὸν ἀδελφὸν τῆς Μονῆς Παναχράντου Ἱερομόναχον Γρηγόριον Ἀθανασίου, ὅστις ἐφημερεύων ἐν τῷ ἱερῷ ναφ Παναγίας τῆς Καφατιανῆς, ἐν Γαλατῶν, κατὰ τὸ ἔτος 1764, ἐκτίησάτο αὐτὸν ὡς μαρτυρεῖ σχετικῆ σημείωσις αὐτοῦ⁴. Κληθεὶς πιθανὸν κατὰ τὸ 1765 ἐπὶ τὴν Ἡγουμενίαν τῆς Μονῆς ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει κηθέντα παρ' αὐτοῦ Κώδικα τοῦτον, ὃν καὶ ἀφίερωσεν εἰς τὴν Μονήν.

Ἐν τῷ πρώτῳ παραφύλλῳ, ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου τοῦ Κώδικος, ἀναγινώσκειται τὸ ἀκόλουθον :

«Ἀρχιμανδρίτου Μητροφάνους πέφυκεν ὁ παρὼν Νόστος δὲ τοῦδε ἀποξενώση, ἀνευ ἀδείας αὐτοῦ ἴμος ἔξει τὰς ἀράς Πατέρων τῶν ἁγίων· ἔχει δὲ καὶ ἀντίματην Κυρίαν ἡμῶν Πανάχραντον, ὅπου αὐτῇ ἐστιν ἴχον ὁ ρηθεὶς οὗτος Νόμος, φωιδ'»⁵.

Ἡ σημείωσις αὕτη οὐδόλως διὰ τοῦ μὴ ἐνσυνει-

δήτως τεθέντος ὀνόματος «πέφυκεν» μειώνει τὴν ἀλήθειαν ὅτι ὁ Κώδιξ ἀνήκει εἰς τὴν Μονὴν Παναχράντου, ἀφιερωθεὶς παρὰ τοῦ ἱερομονάχου Γρηγορίου Ἀθανασίου. Ἐννοεῖ δὲ πάντως διὰ τοῦ «πέφυκεν» ὁ Ἀρχιμανδρίτης ὅτι ὁ Κώδιξ ἦτο εἰς ἀποκλειστικὴν αὐτοῦ χρῆσιν, καλῶς ἢ κακῶς ἰδιοποιηθεὶς αὐτὸν ἀπὸ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Μονῆς, ὡς καὶ σήμερον δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ. Πάντως οὐδὲν οὕτως εἶχε κτητορικὸν δικαίωμα, ἀφοῦ ἄλλως τε αὐτὸς οὕτως μαρτυρεῖ ὅτι τῇ Παναχράντῳ «ἐστὶν ὁ ρηθεὶς Νόμος». Χαρακτηρίζω δὲ αὐτὸν ἄγνωστον, διότι ἀποξενωθείς, ὡς περιελθὼν, τίς οἶδε τίνι τρόπῳ, εἰς τὴν κυριότητα τοῦ σακελλαρίου τῆς Ἐπισκοπῆς Ἀνδρου Νικολάου Κακαρόζα, ἐν ἔτει 1854¹ κατὰ σωζόμενον ἐν τῷ Κώδικι σημείωμα, διέφυγε τὴν ἀναγραφὴν τὴν τε ἐν ἔτει 1871 ὑπὸ Ἐπιτροπῆς γενομένην τῶν χειρογράφων καὶ τῶν ἐντύπων βιβλίων τῆς Μονῆς καὶ τὴν ἐν ἔτει 1898 γενομένην ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου σοφοῦ Καθηγητοῦ Σπυρίδωνος Λάμπρου.

Τὸ πλουσιώτατον περιεχόμενον τοῦ Κώδικος ἀναγράφεται ἀπὸ σελίδος 1ης μέχρι τῆς σελίδος 34ης, συμπεριλαμβανομένης, ἐπιγράφεται δὲ γενικῶς ὡς Νόμιμον. Χάριν τῶν ἐρευνητῶν παραθέτομεν ἐνταῦθα τοὺς τίτλους τῶν περιεχομένων Κεφαλαίων :

Περὶ κριτοῦ τοῦ εἶναι εἰς πάντας συμπαθῆς⁶ καὶ νὰ μὴ πιστεύῃ λόγια τινὸς χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ. (Κεφ. α')

Περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ τοῦ ποιεῖν δικαιοσύνην τὸν κριτὴν⁷ καὶ κατάκρισις εἰς τὸν κριτὴν ὅπου κρίνει ἀδίκως. (Κεφ. β')

Περὶ νόμων καὶ τί ἐστὶ νόμος. (Κεφ. γ')

Περὶ ἐθῶν τῆς Ἐκκλησίας ἀγράφων⁸ ἦτοι συνθηθείας καὶ περὶ συνθηθείας τῶν πόλεων (Κεφ. δ').

Περὶ Πατριαρχοῦ ὅτι εἶναι «εἰκόνα» Χριστοῦ καὶ πότε ἐδόθη αὐτῷ, ἵνα χειροτονῇ τοὺς Μητροπολίτας. (Κεφ. ε').

Διὰ ποίαν αἰτίαν «χειροτονεῖ» ὁ Ἡρακλείας τὸν Πατριαρχὴν καὶ οὐχὶ ἄλλος Ἀρχιερεὺς παρόντος αὐτοῦ⁹ καὶ περὶ τῶν μὴ μνημονευόντων αὐτόν. (Κεφ. στ').

Περὶ ἐκείνου ὅπου θέλει νὰ γίνῃ Ἀρχιερεὺς, ἢ ἱερεὺς, ἢ διάκονος, καὶ κατηγορήσῃ αὐτοῦ τινὰς¹⁰ καὶ ἐξετάζεται, ἂν ἤξεύσῃ γράμματα (Κεφ. ζ').

Περὶ τοῦ λαβόντος Ἀρχιερωσύνην, ἢ ἱερωσύνην ἢ ἄλλο ἐκκλησιαστικὸν χάρισμα μὲ φλορία¹¹ ἢ μετὰ ἀρχόντων¹² καὶ περὶ ἱερέων ὅπου λαμβάνουν δῶρα εἰς τὴν Ἁγίαν Κοινωνίαν (Κεφ. η').

Περὶ ἱερωμένων, ἐὰν πορνεύσουν¹³ ἢ κλέβουν¹⁴ ἢ κάμουν ὄρκον ψεύματα (Κεφ. θ').

Περὶ ἱερωμένου ὅπου ἔχει γυναῖκα, καὶ γίνῃ ἀρχιερεὺς νὰ χωρίζεται ἀπ' αὐτήν καὶ ἡ χειροτονία νὰ γίνεται μετὰ θελήσεως αὐτῆς (Κεφ. ι').

Περὶ Ἐπισκόπων, καὶ τί λέγεται Ἐπίσκοπος¹⁵ καὶ ὅτι νὰ ἔχη ἐξουσίαν εἰς ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα (Κεφ. ια').

Περὶ ἀρχιερέως νὰ μὴ δὲν ἔχη νὰ κάμῃ χειροτο-

1. Σημειωτέον ὅτι ὁ Πίναξ τῶν Περιεχομένων ἔχει ἀνωμυλίας τινὰς, ἐνεκα τῶν ὁποίων πολλάκις φωράται ἀσύμφωνος πρὸς τὰς ἐν τῷ κειμένῳ ἐπιγραφὰς τῶν κεφαλαίων.

2. Τὰ κεφάλαια εἶναι περισσότερα τῶν 285, διότι τινὰ ἐξ αὐτῶν πάντως κατὰ λάθος ἠρίθμηται ὁ γράφων δις διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ.

3. Κώδικος σελὶς 3.

4. Κώδικος, σελ. 372. Ἴδε καὶ σελ. 371.

5. Ὡς εἶναι ἀρίθμητον ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ γραμμικοῦ χαρακτήρος τοῦ ὑπ' ἀρ. 10 Κώδικος τῆς ἐν Ἀνδρῶν Μονῆς Παναχράντου, ὁ Μητροφάνης οὗτος εἶναι ὁ γράφων τῶν Κώδικων τούτων καὶ ὁ χρηματίας «πορτάρης», δηλαδὴ θυρωρὸς (Κώδιξ 10 φυλλ. 248β) τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὰ ἔτη 1797-1799, εἶτα δὲ Σκευοφύλαξ γενόμενος τῆς Μονῆς Παναχράντου, οἷος φέρεται ἐν ἔτει 1819.

1. Κώδικος σελὶς 372.

νίαν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν του· οὔτε νὰ χειροτονήσῃ τινὰ ἀπὸ ξένην ἐνορίαν (Κεφ. ιβ').

Περὶ ἀρχιερέως ἐὰν ἀφίσῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ὑπάγῃ εἰς ἄλλον τόπον· καὶ λείψῃ μῆνες ἕξ (Κεφ. ιγ')

Περὶ ἱερωμένων ὁποῦ δὲν ἔχει γυναῖκα νὰ μὴ δὲν κατοικοῦν μετὰ ἄλλης (Κεφάλ. ιδ')

Περὶ κατηγορίας Ἐπισκόπων, καὶ κληρικῶν, καὶ ποίους ἀνθρώπους δέχεται εἰς κατηγορίας (Κεφ. ιε').

Ὅτι οἱ κατηγοροῦντες τὸν ἀρχιερέα· καὶ ὅτι πόσοι εἰς ἱερέα· καὶ ὅτι νὰ εἶνε ἀνεπίληπτοι (Κεφ. ις')

Ὅτι πόσοι ἀρχιερεῖς θέλουν νὰ εἶναι, ὅταν κρίνουν ἀρχιερέα· καὶ πόσοι ἱερέα· καὶ πόσοι κείς διάκονα (Κεφ. ιζ').

Περὶ ἀρχιερέως ὁποῦ νὰ κρίνεται· καὶ ἀποστείλῃ ἢ Σύνοδος πρῶτον, καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον μήνυμα καὶ δὲν ὑπάγῃ νὰ ἀποκριθῇ (Κεφ. ιη').

(Συνεχίζεται)

ΑΡΧΙΜ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΚΑΡΠΑΘΙΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Νέα νέφη.

Ἐὰν κρίνῃ τις ἐκ τῆς μετὰ τὰ ἐν Ἰσπανίᾳ κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας συμβάντια ὑπερενταθείσης νευρικότητος τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης, ἀποκομίζει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ πολιτικὸς ὀρίζων πάλιν θολοῦται κατὰ τρόπον μεγάλας προκαλοῦντα τὰς ἀνησυχίας τῶν λαῶν. Δὲν δύναται τις βεβαίως μετὰ θετικότητος νὰ προῖδῃ ὁποῖαν θὰ ἔχωσιν ἔκβασιν αἱ ἐπιπλοκαὶ τῶν δυσκόλων τούτων ἡμερῶν· τὸ γεγονός δὲμως, ὅτι ἰσχυροτάτη εἶνε ἡ ἀποστροφή πάντων τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν πόλεμον, τὴν πείραν τῶν ἀμυνθῆτων κακῶν τοῦ ὁποῖου ἀπεκόμισαν πικροτάτην ἐκ τοῦ τελευταίου παγκοσμίου πολέμου, ἐκτρέφει τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Θεὸς ἀγαθὰ θὰ λαλήσῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν ὑπευθύνων κυβερνητῶν ἵνα ἀποσοβηθῇ συμφορὰ, ἣς ὁμοία οὐδέποτε ἔχει ἐνσκήψῃ ἐπὶ τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο καὶ μόνῃ ἢ παράστασις τῆς ἐκ ταύτης ὀδύνης ἐν φόβῳ συνέχει τὰς ψυχὰς καὶ πανταχόθεν ἀναδίδεται ἡ προσευχὴ πρὸς τὸν Μέγαν Εἰρηνοποιὸν ὅπως καὶ ταύτην τὴν φορὰν λυτρώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ.

Ἐν τῷ ὑπὸ τὸν τίτλον «The truth of the Bible» ('Ἡ ἀλήθεια τῆς Βίβλου) συγγράμματι τοῦ ὁ A. Cook ἐξαίρει τὴν ἀξίαν τῆς Παλ. Διαθήκης ὡς βιβλίου μεγίστης σημασίας, διότι, ὡς περιέχουσα τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ἀποτελεῖ τὴν εἰκόνα τοῦ τρόπου τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰσραὴλ ἀποδοχῆς τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ ἐνός ἀληθοῦς Θεοῦ καὶ τῆς μετέπειτα μὴ ἀνταποκρίσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν κλήσιν του ὅταν ἐγένετο ἡ Ἐνσάρκωσις. Οὕτω ἡ Παλ. Διαθήκη εἶνε ἡ ἱστορία τῆς θρησκείας τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὰς δύο μεγάλας κρίσεις τῆς, αἵτινες εἶνε τυπικαὶ ἐν τῇ ὅλῃ ἱστορίᾳ τῆς θρησκείας.

Ὁ A. Lucas, ἐπὶ τῆς αἰσαροκονταετίας ζήσας ἐν Αἰγύπτῳ, ἐδημοσίευσεν ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ὁδὸς τῆς

ἐξ Αἰγύπτου ἐξόδου τῶν Ἰσραηλιτῶν» (The route of the Exodus of Israelites from Egypt). Ἐν αὐτῷ ἐκθέτων ὅτι ἡ ἱστορία τῆς ἐξόδου ταύτης βασιζέται ἐπὶ ἀσφαλῶν ἱστορικῶν δεδομένων, φέρει ἐπιχειρήματα, δι' ὧν στηρίζει τὴν γνώμην ὅτι οἱ Ἰσραηλιταὶ ἠκολούθησαν τὴν ὁδὸν ἣτις διήκει διὰ τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς λίμνης Timsah πρὸς τὸ Nekhl καὶ El Themed καὶ κάτω μέχρι τοῦ Wadi el Masri, ἔπειτα δὲ κύκλῳ ἕως τῆς ἄκρας τοῦ κόλπου τῆς Akaba καὶ τοῦ νοτίου ἄκρου τῆς Wadi Arabah, ἣτις κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἤτο ἡ Ἔρημος Σίν.

Τὸ 9—10 ταῦχος (1938) τῆς ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας δημοσιευομένης ἐπιστημονικῆς Ἐπιθεωρήσεως «Ὁρθόδοξος Ρουμανικὴ Ἐκκλησία» περιλαμβάνει μίαν μόνην ἐμπερισταταμένην μελέτην τοῦ κ. Ion Georgescu ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ δαιμονολογία τῆς Παλ. Διαθήκης—ὁ Σατανᾶς ἐν τῇ προφητεῖᾳ Ζαχαρίου» ἐπὶ τῇ βάσει πλουσιωτάτης βιβλιογραφίας.

Εἰς πρόσφατον σπουδαῖον ἔργον τοῦ περὶ τῆς «Ἀρχαίας Σμύρνης» (Ancient Smyrna) ὁ Cecil John Cadoux παρέχει ἀφθονώτατον ὕλικόν φιλολογικόν, ἐπιγραφικόν καὶ νομισματικόν περὶ τῆς πρωτεύουσος τῆς Ἰωνίας, ἣτις, κατ' αὐτόν, ἔχει αἰολικὴν τὴν ἀρχήν. Ὁ σ. ὑπισχναίται ἐν τῷ προλόγῳ του καὶ β' τόμον.

Εἰς ἐνδιαφέρον μακρὸν ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Πρόπει οἱ χριστιανοὶ νὰ γελοῦν» ὁ ἀγγλὸς ἐπίσκοπος τοῦ Bath ἐξέταζων τὴν «θέσιν τοῦ εὐθέμου (humour) ἐν τῇ θρησκείᾳ», ἀνατρέχει εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην καὶ τὴν Καινὴν Διαθήκην. Πολλὸ ὀλίγος γέλωσ—λέγει—ὑπάρχει ἐν τῇ Γραφῇ· τὸ θέμα τῆς σατηρίας εἶνε τόσον φοβερόν, ὥστε ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου, ἡ πτώσις του καὶ τὸ δράμα τῆς ἀπολυτρώσεώς του μόνον σοβαρότητος ἀτμόσφαιραν παράγει, ἐνθα δὲν ὑπάρχει θέσις διὰ γέλωτος. Τούτου τρεῖς κατηγορίαι συναντῶνται ἐν τῇ Παλ. Διαθ.: ἐνίοτε ἀντιτίθεται πρὸς τὸν θῆλον (Ψ. 125. Ἐκκλ. ζ' 4): ἐνίοτε τῆς ἐκπλήξεως καὶ τῆς δυσπιστίας (Γεν. κα', 6: τῆς Σάρας)· καὶ ὁ γέλωσ τοῦ σαρκασμοῦ (Κριτ. α' 8, χαιρεκακία Δεββώρας· Γ' Βασιλ. 27—28, ὁ Πρῶτ. Ἡλίας μνηστρίζει τοὺς ἱερεῖς Βαάλ). Ἐν τῇ Κ.Δ. τινὲς τῶν ρήσεων τοῦ Κυρίου εἶνε εἰρωνικαί. Κατὰ τὸν σ., ἐὰν τὸ μειδίωμα εἶνε τὸ ἄλας τῆς ζωῆς, ὡσάντις ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἶνε ἐνίοτε δυσχερὴς καὶ ὀδυνηρὴ δρόμος δυσχεραίνει τὴν ἀναπνοήν, ἀνακουφίζει ὁ γέλωσ· δὲν εἶνε φίλοι τῆς ἀγίας βιοτῆς οἱ ἐπιμένοντες εἰς τὸν κάματον τῆς ὁδοποιίας. Τὸ μειδίωμα εἰς τὰς διαταραχὰς τῆς ζωῆς συχνά μᾶς ἱκανοὶ νὰ τὰς ὑπομένωμεν. Ἐπειτα δέ, μία μελαγχολικὴ ἐνατένισις τῆς θρησκείας ἀπαθεῖ καὶ ἀποκαρδιώνει τοὺς ἄλλους, ἐνθ' ἡμεῖς ἰλαρὰ, εὐτυχῆς στάσις πρὸς τὴν πίστιν ἔλκυται· οἱ ἄνθρωποι πρόπει νὰ πιστεύουν εἰς Θεὸν τοῦ ὁποῖου οἱ μαθηταὶ εἶνε γλυκαὶ καὶ ἔχουν φαίδρα πρόσωπα. Οἱ σοβαρότεροι ἀκόλουθοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν εἶνε σκυθρωποὶ, ἀντιλαμβάνονται ὅτι ὁ γέλωσ εἶνε φυσικὸς καὶ ἀρμόζει εἰς ὅλους τοὺς πιστούς. Ἡ Κ.Δ. μᾶς διδάσκει ὅχι μόνον νὰ κλαίωμεν μετὰ κλαίωντων, ἀλλὰ καὶ νὰ χαίρωμεν μετὰ τῶν χαίροντων.

Ἐν τῷ ὑπὸ τὸν τίτλον «Catalogue of the greek and latin papyri in the John Rylands library, (Manchester Univ. Press) ὁ C. H. Roberts ἐξέδωκε τὸν τρίτον τόμον τῶν προσφάτως ἐν Αἰγύπτῳ ἀνευρεθέντων παπύρων, περιλαμβάνοντα θεολογικὰ καὶ φιλολογικὰ κείμενα. Εἰς τὰ πρῶτα ἀνάγονται δύο σπουδαῖα ἀγιογραφικὰ κείμενα, ἣτοι ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ δ' Εὐαγγελίου, ἀναγόμενον εἰς τὸν β' αἰ. καὶ ἄρα ἀποτελοῦν τὸ ἀρχαιότατον τῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τῆς Κ.Δ., καὶ τεμάχιον παπυρίνου εἰλητοῦ (κουλίνδρον) περιέχον κείμενον τοῦ Δευτερονομίου τῶν Ο', κατὰ τρεῖς ἑκατονταετηρίδας ἀρχαιότερον τοῦ ἀρχαιότερου ἐκ τῶν γνωστῶν ἀγιογραφικῶν χειρογράφων. Μεταξὺ τῶν θεολογικῶν μνημείων περιέχεται καὶ ἐν φύλλῳ τοῦ ἀποκρύφου «Εὐαγγελίου Μαρίας», ὅτι δὲ θεωρεῖται ἐκ τῶν μᾶλλον ἀξιολόγων, εἶνε μία «Ἐπιστολὴ κατὰ Μα-

νιχαίων» οὐχὶ πολὺ μεταγενεστέρα τοῦ θανάτου τοῦ Μά-
νεντος, πιθανῶς ποιμαντορικὸν μέτρον ἐνὸς τῶν προκατό-
χων τοῦ Ἀλεξανδρείας ἀγ. Ἀθανασίου.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εἰς τὰ εἰρηνικά Γράμματα τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου
ὀλοῦν καταφθάνουσιν αἱ ἀπαντήσεις τῶν Ἀρχηγῶν τῶν
Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

— Ἐπισκέφθησαν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ τὸν Μακαριώ-
τατον Ἀρχιεπίσκοπον ὁ νέος ἐν Ἀθήναις Γάλλος Πρε-
σβευτῆς κ. Gaston Maugras καὶ ὁ ἐν Παρισίοις Πρεσβευ-
τῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Πολίτης, πρὸς οὓς ἡ Α. Μακαριότης
ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν.

— Ὡσαύτως ἐπισκέφθη τὴν Α. Μ. ὁ Δήμαρχος Μυτι-
λήνης κ. Γ. Μισοτάνης μετὰ τῆς ἐρικίμου συζύγου του.

— Συνήλθεν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ
Μακ. Ἀρχιεπισκόπου τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς
Διακονίας καὶ καθώρισεν τὸν κύριον τοῦ νέου τούτου Ἐκ-
κλησιαστικοῦ Ἔσομου σκοποῦν, ἕθετο δὲ καὶ τὰς βάσεις
τῆς ἐν τῷ μέλλοντι ἐργασίας.

— Ἡ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου
ἐπιτροπὴ τοῦ ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου Πανελληνίου
Ἐράνου συναθροίσαν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ, ὥρισαν τὸν
τρόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐνάργεως αὐτοῦ.

— Ἡ Α. Μακαριότης ἀπέστειλε πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν
Τράπεζαν δρχ. 100 τὰς ὁποίας προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ Πα-
ναγ. Τάφου, ἀνάμνημα μαθητῆς τοῦ ἐν Πειραιεὶ ἀνω-
τέρου Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ ἀγ. Κωνσταντίνου.

— Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ Καθεδρικοῦ
ναοῦ, τοῦ ὁποίου μετέχει καὶ ὁ Διευθυντῆς τοῦ Βυζαντι-
νοῦ Μουσείου κ. Γ. Σωτηρίου, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπι-
στημίου καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, συνήλθεν ἐν
τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Μακαριό-
τητος καὶ καθώρισεν τὰ τῆς ἑσωτερικῆς εὐπρεπειᾶς τοῦ
ἱ. ναοῦ.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπισκέφθη τῇ παρελθούσῃ
Δευτέρᾳ τὸ Γηροκομεῖον Πειραιῶς, ὡς πρόεδρος τοῦ Διοι-
κητ. αὐτοῦ Συμβουλίου καὶ ἐξήτησεν λεπτομερῶς τὰ κατὰ
τὸ ἴδιον τοῦτο, χθὲς δὲ κατεβλῶν καὶ αὐτῆς προήδρευσε
πολυῶρον συνεδρία τῶν Συμβουλίου. Ὡσαύτως προήδρευ-
σεν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ καὶ δύο ἑτέρον συνεδρίων τοῦ
Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας Ἱστορικῶν Μελετῶν
καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ποντιακῶν Μελετῶν.

— Ἐντολῇ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἐπισκέφθησαν τὰς
Φυλακὰς Ἀβέρωφ (γυναικῶν καὶ ἐφήβων) καὶ ἐλεητοῦρ-
γῆσαν ἐν ταῖς ἱεροῖς ναοῖς, ὁμιλήσαντες πρὸς τοὺς κρα-
τούμενους οἱ θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Βρεσθένης κ.
Γερμανὸς καὶ Τаланτίου κ. Πανσελήμων.

— Ὡς αἰφνιδίως ἀπεβίωσαν ἐν τῇ ἐκτελείᾳ τοῦ κα-
θηκόντος αὐτοῦ ὁ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Θρασύβουλος Πετμεζᾶς. Τῆς κηδείας αὐτοῦ προσέστη ὁ
ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτης Αἰ-
τωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Ἱερόθεος, παρέστη δὲ ἐν αὐτῇ
καὶ συναλληλήθη τὴν οἰκογενεῖαν τοῦ μεταστάντος καὶ
τὸν Πρύτανιν τοῦ Πανεπιστημίου ἐξ ὀνόματος τοῦ Μακ.
Ἀρχιεπισκόπου ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Τаланτίου.

— Τὸ Ἐπισκοπικὸν δικαστήριον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐπέ-
βαλλεν εἰς τὸν αἰδ. Ν. Περάτην, ἐφημέριον τοῦ ἱ. ναοῦ
ἀγ. Κωνσταντίνου Ὀμονοίας τὴν ποινὴν τῆς διμήνου ἀρ-
γίας ἐπὶ τελέσει γάμου κωλυμένου, εἰς δὲ τὸν ἀρχιμ.
Παντελεήμονα Χρυσόχου, προσωρινὸν ἐφημέριον τοῦ ἐν
Ἀθήναις ἱ. ναοῦ τῆς ἀγ. Εἰρήνης, τὴν ποινὴν τῆς ἐπι-
πλήξεως διὰ τινὰς παρελθούσας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν
ἐφημεριακῶν αὐτοῦ καθηκόντων παραβάσεις.

— Εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβον πα-
ρσχέθη διήμερος παρὰ τὰς τῆς δεκαήμερου ἀδείας ἀπου-
σίας ἀπὸ τῆς ἑδρας αὐτοῦ.

— Ὡσαύτως παρεσχέθη εἰς μὲν τὸν Σεβ. Μητροπολί-
την Ὑδρας πενθήμερος, εἰς δὲ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην
Θηβῶν τετραήμερος ἀδεία ἀπουσίας ἀπὸ τῶν συνοδικῶν
συνεδριάσεων πρὸς μεταβάσαν εἰς τὰς ἑδρας αὐτῶν, λόγῳ
ἐπείγουσάν ποιμαντορικῶν ὑποθέσεων.

— Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν ἐν ταῖς
γραφείοις τῆς Ἱ. Συνόδου ἐγκατεστάθη εἰδικὴ ὑπηρεσία
πρὸς παρακολούθησιν καὶ διεκπεραίωσιν τῶν παρὰ ταῖς
δημοσίαις Ἀρχαῖς ἐκκρεμουσῶν ὑποθέσεων τῶν ἱ. Μη-
τροπόλεων, εἰς ἣν δέον νὰ ἀπευθύνωνται αὗται.

— Δι' ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Θρησκευμάτων
καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας ἐγγραφίσθη τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ,
ὅτι διὰ Β. Διατάγματος δημοσιευθέντος ἐν τῇ Ἐφημερίδι
τῆς Κυβερνήσεως τῇ 17ῃ Ἰανουαρίου ἐ. ἑ., διαφωρίσθη
Ἀρχιεπισκοπὴς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁ τέως γραμματεὺς
αὐτῆς Ἀρχιμ. κ. Πολύκαρπος Κουτσουπίδης.

— Ἡ ἐπὶ τῆς μελέτης καὶ ἐπεξεργασίας τοῦ σχεδίου τοῦ
νέου ἐνοριακοῦ νόμου συστάσα συνοδικὴ ἐπιτροπὴ, ἧς
μετέσχον καὶ πολλοὶ τῶν ἐν Ἀθήναις παρεπιδημούντων
Σεβ. Ἀρχιερέων, παρὰ τῶσα τὰς ἐργασίας αὐτῆς ὑπέ-
βαλε τὸ πόρισμα αὐτῶν εἰς τὴν ὀλομέλειαν τῆς Ἱερᾶς
Συνόδου πρὸς σχετικὴν ἐπ' αὐτῶν ἀπόφασιν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἡ «Ἐκκλησ. Ἐπιθεώρησις» τοῦ Βελιγραδίου πα-
ρέχει τὴν ἀκόλουθον στατιστικὴν τῶν ἐν Ρωσίᾳ φυλακι-
σθέντων ἢ τυφνωσθέντων ὀρθοδόξων κληρικῶν : Ἐν Μό-
σχῳ ἐρφύθησαν εἰς τὴν εἰρκινὴν ἢ γραμματεὺς τῆς Ἱ.
Συνόδου, εἰς ἐπίσκοπος, 6 ἱερεῖς, πέντε πρόεδροι ἐνορια-
κῶν ἐπιτροπῶν. 36 μέλη των καὶ ὑπὲρ τοὺς 200 λαϊκοί,
ἐτυφλώθη δ' ὁ Μητροπολίτης Νίζνι-Νόβγοροδ Θεοφάνης
καὶ πολυάριθμοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί. Εἰς τὰ βόρεια τοῦ
Καυκάσου ἐθανατώθησαν οἱ Ἐπίσκοποι Ταλιάνικωφ καὶ
Βενέδικτος. Ἐν Πένζε προσήχθησαν εἰς τὸ δικαστήριον
36 ἱερεῖς ὡς διοργανώσαντες μέτρον κατὰ τῶν Ἀθένων.
Πολυάριθμοι ἐπ' ἴσης συλλήψεις ἱερέων καὶ ἄλλων ὀρθο-
δόξων ἐγένοντο ἐν Σμολένσκ καὶ Νίζνι. Ἀφ' ἧς ἐση-
μειώθη ἐπιστροφὴ πολλῶν ὁπαδῶν τῆς «Ζώσης Ἐκκλη-
σιαστικῆς» εἰς τὴν Πατριαρχικὴν συνελήφθησαν οἱ Ἀρχιεπί-
σκοποι Πιτριμ καὶ Ἰουβενάλιος καὶ οἱ Ἐπίσκοποι Βι-
τάλιος, Βησσαρίων, Κορομκῶφ καὶ Γρηγόριος, ὡς καὶ
οἱ Ἐπίσκοποι Κούρσκης καὶ Τοῦλας. Ἐν Σαμάρα ἐφυ-
λακίσθησαν 20 ἱερεῖς, δύο δὲ ἐπίσκοποι ἐν Ταμπόφ.

— «Συμπληρωθὲν καὶ τελειοποιηθὲν»—κατὰ τὴν φρα-
σεολογίαν τοῦ «Ἀθέου» τῆς Μόσχας—ἤνοιξεν ἐκ νέου
τὰς πύλας τοῦ τὸ ἀντιθρησκευτικοῦ Μουσείου τῆς, προ-
ωρισμένον νὰ δεικνύη εἰς τοὺς ἐπισκέπτας τὸν «βλαβερὸν
ρόλον» πασῶν τῶν θρησκείῳ .

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Κατὰ τοῦ διωγμοῦ, τοῦ κινηθέντος ὑπὸ τῶν ἐν Πολω-
νίᾳ καθολικῶν κύκλων κατὰ τῆς ἐν τῇ χώρα ὀρθοδόξου
Ἐκκλησίας, ἧς τὰ μέλη ἀνέρχονται εἰς 6 περίπου ἑκα-
τομμύρια, ὁμίλησεν ἐν τῇ πολωνικῇ βουλῇ διὰ μακρῶν
καὶ μετὰ λεπτομερειῶν τῶν καταστραφέντων ὑπερματῶν
ὀρθοδόξων ναῶν καὶ τῆς διώξεως ὀρθοδόξων ἱερέων ἰδίως
ὁ βουλευτῆς Baran, διαμαρτυρηθεὶς διὰ τὴν ἀγριότητα
τῶν διαπραχθέντων, ἀξιώσας τὴν τιμωρίαν τῶν ἐνόχων,
τὸν ἔλεγγον τῶν γενομένων, τὴν παροχὴν ἐγγυήσεως περὶ
μὴ ἐπαναλήψεως τῶν αὐτῶν καὶ τὴν δικαιολογίαν τῶν
γενομένων καταστραφῶν. Ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἀφορμῇ ὁ ἐν Πο-
λωνίᾳ οὐνίτης πρωθιερέρχης τῶν οὐνιτῶν τῆς Γαλικίας
καὶ τῆς ἐν Οὐκραίνῃ Καθολικῆς Ἐκκλησίας Ἀρχιεπίσκο-
πος Ἀνδρέας Σιεπιτίσκη ἀπέλυσεν ἐγκύκλιον διαμαρτυ-
ρίας διὰ τὸν κατὰ τῶν ὀρθοδόξων διωγμὸν, ἧς ὡς
ἐντολῇ τῆς κυβερνήσεως κατασχέθη, ἐδημοσιεύθη ὁμως
ὑπὸ τοῦ ἔξω τῆς Πολωνίας καθολικοῦ τύπου. Ἡ λίαν
ἀξιοσημείωτος αὕτη ἐγκύκλιος τοῦ οὐνίτου Ἀρχιεπισκό-
που ἔχει ὡς ἐξῆς :

«Τοῖς Σεβ. Ἐπισκόποις κλ. καὶ τῷ κλήρῳ τῆς ἐπαρ-
χίας Γαλικίας, εἰρήνη ὑμῖν καὶ εὐλογία ἀπὸ Κυρίου.

Τὰ συγκλονιστικά ἐν Χόλμη γεγονότα τῶν τελευταίων
ἡμερῶν μὲ ἀναγκάζουσι νὰ ὑπωθῶ δημοσίᾳ πρὸς ὑπερά-
σπισιν τῶν διωκομένων ἀδελφῶν ἡμῶν τῆς μὴ ἠνωμένης
ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βολυνίας, Χόλμης, Πιδλίσιε
καὶ Πολίσσας, καὶ νὰ συστήσω εἰς ὑμᾶς προσευχὴν καὶ
μετάνοιαν ἵνα ὁ οὐρανὸς ἀξιώσῃ ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ ἔλεου.
Περὶ τοῦ ἐκατόν ναοὶ καταστραφῆσαν καὶ κατηραφίσθη-
σαν. Πολλοὶ ἐκλείσθησαν. Ἄλλοι ἐφυροκλήθησαν διὰ
χειρῶν ὀγγάστων κακοποιῶν. Ἐν ταῖς κλεισθείσας ἐκ-

κλήσεις και τοίς παρεκκλησίαις αὶ ἱεροπραξίαις ἀπηγορεύθησαν. Μεταξὺ τῶν κατεργασθεισῶν ἐκκλησιῶν πολλαὶ ἦσαν ἀρχαῖα μνημεῖα ἐκκλησιαστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Πολλαχοῦ καὶ αὐταὶ αὶ ἱερὰ διακοσμῆσεις κατεστράφησαν. Ἐνιαχοῦ πολλοὶ ἠμποδίσθησαν διὰ τῆς βίας νὰ δεχθῶσι τὴν καθολικὴν πίστιν τοῦ λατινικοῦ ρυθμοῦ. Ἱερεῖς, συντηρούμενοι διὰ τῶν πανυχῶν προσφορῶν τῶν πτωχῶν καὶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν πνευματικῶν προϊσταμένων τῶν ἐκτελοῦντες τὰ ποικιλοτρόφα τῶν καθηκόντων, ἐξωρίσθησαν καὶ σκληρῶς ἐτιμωρήθησαν εἴτε διὰ χρηματικῶν προστίμων εἴτε διὰ φυλακίσεως. Ἀθῶοι ἄνθρωποι ὑπέστησαν αἰκισμὸς καὶ ἐξεδιώχθησαν ἐκ τῶν οἰκῶν των. Δὲν ἐπετρέπη εἰς αὐτοὺς καὶ ἡ κατηχητικὴ διδασκαλία ἢ τὸ ἱερὸν κήρυγμα εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ποιμνίου των.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶνε κατάδυνος. Αἱ ἔξω τοῦ κράτους ὀρθόδοξοι ἐκκλησίαι διέταξαν προσευχὰς καὶ νηστείας ὑπὲρ τῆς ἀνάσθεν ἀνακοπῆς τοῦ θρησκευτικοῦ διωγμοῦ. Ὁλόκληρος ὁ ὀρθόδοξος πληθυσμὸς τῆς Πολωνίας εἶνε κατεπτοημένος. Ὁ λαὸς τῆς Χόλμης ἐπληρώθη εἰς τὰ ἱερώτατα καὶ εὐγενέστατα τοῦ αἰσθήματα, πᾶσαι δ' αὖ μετὰ τῆς Ρώμης ἠναμνῆται Ἀνατολικαὶ Ἐκκλησίαι θλίβονται διὰ τὸ πλῆγμα τὸ κατενεχθῆν κατ' αὐτῆς τῆς ἐννοίας τῆς ἐνώσεως... Οἱ δράσται καὶ διοργανωταὶ τῶν βανδαλισμῶν τοῦτον ἐπέτυχον μόνον τὸ μῖσος κατὰ τῆς Ἀποστολικῆς Ἐδρας, καταστρέψαντες ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἠγαμέμων ἀδελφῶν ὀρθοδόξων αὐτὴν ταύτην τὴν σκέψιν τοῦ δυνατοῦ τῆς ἐνώσεως καὶ δημιουργήσαντες τὸ φάσμα μιᾶς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐχθρικῆς πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον. Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἑκατομμυρίων πολωνῶν πολιτῶν ἡ Ἀποστολικὴ Ἐδρα θεωρεῖται νῦν ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις ταύτης τῆς καταστροφῆς καὶ νέον χάσμα ἀνωρύχθη μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν Ὁρθοδόξου καὶ Καθολικῆς.

Τίς εἶνε ὑπεύθυνος διὰ τὴν ὕλικὴν καὶ ἠθικὴν ταύτην καταστροφὴν; Ποίος εἶχε τὴν τάλην ἐν χώρῳ καθολικῆ; ὑπ' αὐτὰ τὰ ὄματα τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἁγίας Ἐδρας, τοῦ Παπικοῦ Νουντίου, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν πολυαριθμῶν καθολικῶν ἐπισκόπων, νὰ καταφέρῃ τὸσον σπαρακτικῶν πλῆγμα κατὰ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ;...

Ἡ ἐγκύκλιος, ἀποδίδουσα περαιτέρω τὰς πράξεις ταύτας εἰς ἐχθροὺς τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, μὴ τολμῶντας ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς νὰ πλῆξωσιν αὐτὴν, καταλήγει διὰ τῶν ἑξῆς.

«Δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ αἰσθανθῶμεν τὰς δοκιμασίας τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ νὰ ἀποκηρύξωμεν τοιαύτας ἀντιχριστιανικὰς πράξεις. Ἡ καταστροφὴ ναῶν εἰς μέρη ὅπου ἦταν ἀπαράτητοι εἰς τὸν λαόν, ἡ ἀπαγόρευσις θρησκευτικῶν ἱεραρχειῶν καὶ ἡ ἐπιβολὴ ποινῶν διὰ μόνον τὸ ἐγκλημα τῆς προσευχῆς, φέρει κατάδηλον τὸν χαρακτῆρα θρησκευτικοῦ διωγμοῦ. Δυνούμεθα λέγοντες ὅτι τὸ ἡθικὸν τοῦτο πλῆγμα κατὰ τοῦ ἰδεώδους τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ κύρους τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἀποστολικῆς Ἐδρας μόνον ὡς θρίαμβος τοῦ Ἐλευθεροτεκτονισμοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ. Ὁφείλομεν ἐπίσης νὰ διαμαρτυρηθῶμεν κατὰ πάσης δικαιολογίας τῶν γεγονότων τῆς Χόλμης καὶ τῆς πολιτικῆς ἐκστρατείας κατὰ τοῦ οὐκρανικοῦ ἔθνους. Ἡ καθολικὴ κοινὴ γνώμη εἶνε πιθανῶς κακῶς πληροφορημένη καὶ πολλοὶ ὀλίγοι καθολικοὶ ἀντιλαμβάνονται τί συνέβη» ἀλλὰ τὰ συμβάντα διὰ παντός θὰ παραμένον ὡς μελαγχολικὴ ἀνάμνησις διὰ τὴν καθολικὴν Πολωνίαν. Ἀπομένει τοῦλάχιστον ὡς ἐνθάρρυνσις διὰ τε τὰ θύματα τοῦ διωγμοῦ καὶ δι' ἡμᾶς οἱ οἱ δικαιοὶ Θεοὶ ἀνάσθεν μαρτυρεῖ περὶ τῶν θλίψεων μας. Ἡ τύχη τοῦ ἔθνους ἡμῶν κείται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ. Ἐκ τῶν δοκιμασιῶν τῶν πτωχῶν ὁ Θεὸς δύναται νὰ ἐξαγάγῃ μίαν πραγματικὴν καὶ παραμόνιμον εὐεργεσίαν—δόξαν καὶ νίκην τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀνδρέας, Μητροπολίτης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΦΙΛΑΝΔΙΑΣ

Ἐν τῷ τεύχει 12 (Δεκ.) τοῦ λήξαντος ἔτους ἢ ἐν Σοφταβλάτῃ τῆς Φιλανδίας ἐκδομένη θρησκευτικὴ «Ἐμ-

θινὴ Ἠὼς» ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εικοσαετίας (20 Νοεμβρ. 1918—26 Νοεμβρ. 1938) ἀπὸ τῆς αὐτονομίσεως τῆς ἐν Φιλανδίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐκθέτει τὴν ἱστορίαν τῆς ἐν τῇ χώρῳ ταύτῃ ὀρθοδοξίας ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσσεως αὐτῆς μέχρι σήμερον. Ἰδιαζούσης προσοχῆς ἀξίαι εἶνε αἱ περιπέτειαι τῆς Ἐκκλησίας ταύτης μετὰ τὴν κομμουνιστικὴν ἐπανάστασιν, αἱ λεπτομέρειαι τῆς ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀνακηρύξεως τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Φιλανδίας εἰς αὐτόνομον (1923) καὶ τῆς εἰς Φιλανδίαν μεταβάσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θουατείραν κ. Γερμανοῦ (1925).

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Περὶ λήγοντα τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν ἐπορεύσθη πανηγυρικῶς ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ ἑκατονταετηρῆς τῆς ἐν Θεσσαλονικίᾳ ὑπὸ τοῦ ἐκ Δοϊράνης Ἀρχιμ. ἀνδρῖτου Θεοδοσίου Σιναΐτου ἰδρύσεως τοῦ πρώτου βουλγαρικοῦ τυπογραφείου. Κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην τὸν πανηγυρικὸν εἶπεν ὁ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Σόφιας κ. Ἰβ. Σνέγαροφ, ὅστις ἐξῆρε τὴν μεγάλην ἐθνικὴν σημασίαν τοῦ γεγονότος.

— Ἀπὸ τῆς 18—31 τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου ἐν Σόφίᾳ συνεκροτήθη συνδιάσκεψις τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ, Σερβίᾳ, Ρουμανίᾳ καὶ Ἀλβανίᾳ ἐθνικῶν συμβουλίων τῆς ὀργανώσεως τοῦ «Παγκοσμίου Συνδέσμου διεθνούς φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν». Τῆς διασκέψεως μετέσχον καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν ῥώσων ὀρθοδόξων ὡς καὶ τὸ ἐθνικὸν συμβούλιον τῆς βουλγαρικῆς νεολαίας, ἀνεκινώθησαν δὲ κατ' αὐτὴν ὁμιλίαι ἐπὶ τῶν θεμάτων «ἡ ἰδεολογία καὶ ὁ χαρακτῆρ τῆς Ὀργανώσεως» (Πρωτ. Τσαγκάφ), «ἡ παρὰ τῇ νεολαίᾳ καὶ δι' αὐτῆς δράσις» (Μητροπ. Δοσίθεος καὶ κ. Μπορίς Νεντέλωφ), «ἡ χριστιανικὴ εἰρηνοποιὸς ἐκστρατεία τοῦ Παγκ. Συνδέσμου» (Καθηγ. Ἰβ. Γόσσεφ καὶ Β. Ἰσπίρ), καὶ «ἡ ἐν Πολωνίᾳ θέσις τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας». Αἱ συνεδριάσεις ἐγένοντο ἐν μιᾷ τῶν αἰθουσῶν τῆς Ἱ. Συνόδου, πρὸς ἣν ἐξεστράσθησαν αἰσθήματα σεβασμοῦ καὶ εὐχαριστίας, ὡς καὶ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργόν τῶν Θρησκευμάτων κ. Κριστιβάνωφ. Τὰ ἐθνικὰ συμβούλια ἐπασικέψθησαν, σὺν ἄλλοις, τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου, τὴν Ἱερατ. σχολὴν, τὸ συνοδικὸν ἐκκλησιαστικοαρχαιολογικὸν Μουσεῖον, τὸν καθεδρικὸν ναὸν τοῦ ἁγ. Ἀλεξάνδρου Νέσκη, ἠξιώθησαν δὲ καὶ τῶν συγκαρητηρίων τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως.

ΡΩΜΑ-Γ'ΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὸ ἐπίσημον τοῦ Βατικανοῦ ὄργανον «Osservatore Romano» ἀναδημοσιεύει ἐκ τοῦ «Luxemburger Wort» τὴν εἰδήσιν ὅτι ἐτοιμάζεται ἐν Γερμανίᾳ νομοσχέδιον προωρισμένον νὰ δυσχεράνη ἔτι μάλλον τὴν ἐν τῇ χώρῳ δράσιν τῶν καθολικῶν. Κατὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ἀνακαλεῖται τὸ νομοκράτον τοῦ 1935, καὶ α) οἱ γερμανοὶ πολῖται δὲν ἀνήκουσιν εἰς οἰονδήποτε θρησκευτικὸν δόγμα, β) ἀπαγορεύεται πᾶσα θρησκευτικὴ προπαγάνδα καὶ αἱ θρησκευτικαὶ δημόσιαι ἐπιδείξεις, γ) πᾶσα πρὸς τὸν Πάπαν ἀλληλογραφία τῶν Ἐπισκόπων δέον νὰ διεξάγηται διὰ τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως, δ) ἀπαγορεύεται ἡ διδασκαλία εἰς οἰονδήποτε θρησκευτικὸν τάγμα, πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα τάγματα ὑπόκεινται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ κράτους, ε) ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐκνοσία χρηματικῆ εἰσφορᾶ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν θρησκευτικῶν ταγμάτων, στ) οὐδεὶς ἔβρατος δύναται νὰ δεχθῇ βάπτισμα, οὐδεὶς δὲ μὴ ἄριος-γερμανὸς ἐπιτρέπεται νὰ χειροτονηθῇ, ζ) τὰ θρησκευτικὰ σωματεία ἢ τάγματα, εἴτινα περιλαμβάνον εἰς τὰ μέλη των άτομα καταδικασθέντα ἐπὶ ἀνηθικότητι, διαλύονται αὐθωρεῖ, τῆς παρουσίας των δημευομένης, η) ἀπαγορεύεται εἰς τὰς μοναχὰς ἡ νοσηλεία ἀσθενῶν, θ) εἰς πᾶσαν μονὴν ὀρίζεται πρὸς ἕλεγχον κρατικὸς ἐπίτροπος τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κόμματος, ι) πᾶσα κτηματικὴ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία ἐκποιεῖται. Τὸ ὄργανον τοῦ Βατικανοῦ προσθέτει, ὅτι, εἰ καὶ δὲν ἀναλαμβάνει τὴν εὐθύνην τῆς εἰδήσεως ταύτης, ἀλλ' ὅμως ἀντιλαμβάνεται ὅτι τὰ πράγματα ἐν Γερμανίᾳ ἐξελλίσσονται κατὰ τὴν κατεύθυνσιν ταύτην.

— Είς πάντα τὰ σχολεία τῆς Αὐστρίας ἀνεγνωσθῆ ἀπό-
φασις ἀπαλλάττουσα πάντας τοὺς μαθητὰς τῆς διδασκα-
λίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων' μέχρι τοῦ 14 ἔτους
τῆς ἡλικίας φροντίζουν οἱ γονεῖς, ἐπέκεινα δ' ἀπόκειται
εἰς αὐτοὺς τοὺς μίσημας ἢ ἐκλογῇ. Ἡ ἐξομολόγησις καὶ
ἡ μετάληψις ἐπιτρέπονται μόνον κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς
σχολικῆς ἀργίας. Ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ψυχικῆς δὲν περι-
λαμβάνεται καὶ ἡ διδασκαλία θρησκευτικῶν ὕμνων, θεω-
ρουμένων μέρος τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας. Ἐν Γερ-
μανίᾳ ὁ καρδινάλιος Bertram, Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Bre-
siau, δι' ἐγκυκλίου του πρὸς τὸν κλῆρον ἀνήγγειλεν ὅτι
διεμαρτυρήθη διὰ τὸ κατὰ τῆς θρησκευτικῆς ἐν τοῖς σχο-
λαίοις διδασκαλίας μέτρον, ἐπέξηγησας ὅτι δὲν διδάσκαται
κυρίως ἡ ἱστορία τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἡ θεία ἀπο-
κάλυψις.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Περὶ τὰ μέσα τοῦ Δεκεμβρίου π. ἐ. ὁ Σεβ. Ἀρχιεπί-
σκοπος Καντεβουρίας καλέσας τοὺς δημοσιογράφους
πραχάλεσε νὰ δώσωσαν εὐρυτάτην δημοσιότητα εἰς ἐκ-
κλησίαν του πρὸς τὸ ὅλον ἀγγλικὸν ἔθνος ὅπως δι' εἰσφο-
ρῶν ἔλθῃ ἐπικουρον ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν
τοῦ κλήρου, ἐφ' ὅσον τὸ πρὸς συναξιοδότησαν αὐτῶν
κεφάλαιον εἶνε ἀνεπαρκέστατον, ἐπὶ πλέον δ' ἀπό τινων
ἐτῶν ἔχει ὑποβιβασθῆ ἡ ἀξία τοῦ ἀγγλικοῦ νομισματός.
Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Α. Σ. πρῶτοι συνέδραμον διὰ γεν-
ναίαν εἰσφορῶν ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ἡ βασιλίσις
καὶ ἡ βασιλομήτωρ, ὀλόκληρος δ' ὁ ἀγγλικὸς τύπος, μά-
λιστὰ δ' ὁ θρησκευτικὸς, συνηγόρησεν ὑπὲρ τοῦ ἐράνου
κατὰ τὸν θερμότερον τρόπον. Τινὲς δι' ἐπιστολῶν ἐπέ-
στησαν τὴν προσοχὴν εἰς τὸ ὅτι τὸ ζήτημα ἐν προκει-
μένῳ δὲν εἶνε κυρίως ἡ ὁμολογημένη ἐνδεΐα τοῦ ἀγγλι-
κανικοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου, ἀλλ' ὁ τρόπος τῆς ὑπὸ τῆς
Ἐκκλησίας χρησιμοποιοῦσας τῶν πόρων τῆς καὶ ἡ μέθο-
δος τῆς οικονομικῆς στηρίξεως τῶν λειτουργῶν τῆς, ἐπι-
κρίνουσι δὲ τὸ ἐν χρήσει σύστημα ἢ μᾶλλον κατακρίνου-
σιν αὐτὴν ἐπὶ ἄλλοις συστήμασι.

— Ἐπιτροπὴ ἀντιπροσωπεύουσα τὰς κοινότητας τοῦ
βορειοανατολικοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ραββί-
νου Solomon Toporoff τῆς Sunderland, παρουσιασθεΐσα
ἐν Auckland Castle εἰς τὸν σεβ. Ἐπίσκοπον τοῦ Durham
Dr Henson, ἐξέφρασε πρὸς αὐτὸν τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ
ἑβραϊκοῦ στοιχείου διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ὑπερά-
σπισιν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς δοκιμα-
σίας του.

ΝΕΑ BIBΛΙΑ

Vasile Gheorghiu, Epistola către Români a
Sfântului Apostol Paul. Editio a doua Cernăți 1938 (σ.
368). — Πρόκειται περὶ ὑπομνήματος εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους
ἐπιστολὴν τοῦ Ἀπ. Παύλου ἐκπονηθέντος ὑπὸ τοῦ ἐν
Τερναουτσῶν τῆς Βουκοβίνης πρεσβυτέρου καὶ καθηγη-
τοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Βισαλ. Γεωργίου, εἰς ὃν, πρὸς
τοὺς ἄλλους, ὀφείλεται καὶ περισπούδαστος μεγάλη εἰσα-
γωγὴ εἰς τὴν Κ. Διαθήκην. Χαρακτηριστικὸν τῆς ἀξίας
τοῦ ὑπομνήματος τούτου εἶναι, ὅτι ἐξεδόθη εἰς δευτέραν
ἔκδοσιν. Π. Ι. Μ.

«Χριστιανικὸν Φῶς». Προνοίᾳ τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου
Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Ἀγαθαγγέλου Ξηρουχάκη
ἠρξαστο ἐπαγεκδιδόμενον τὸ ὑπὸ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ
Ἐπισκόπου Ἀγαθαγγέλου Νικολάκη ἰδρυθέν θρησκευ-
τικὸν φύλλον, ἡ διεύθυνσις τοῦ ὁποίου ἀνετέθη εἰς τὸν
λυκειάρχην κ. Γ. Καψωμένον. Εἰς τὴν συνάδελφον ἢ
«Ἐκκλησία» εὐχεται εὐρεῖαν τὴν σταδιοδρομίαν ἐπ' ὀφει-
λείᾳ τοῦ χριστιανισμοῦ πληρώματος.

Νικολάου II, Παπαδοπούλου Πρωτοπρεσβυτέρου, ἐφη-
μερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγ. Γεωργίου Καρύκη. Ὁ Ἄθην-
ῶν Μελέτιος καὶ ὁ «Ἱερός Σύνδεσμος». Ἀνατύπωσις ἐκ
τοῦ «Ἱεροῦ Συνδέσμου». Ἄθηναι, τύποις «Ρομηλιώτου»
1938 (σ. 20).

Τε. Γ. Κρέμου, Εὐθύμιος Καββαθᾶς Ἐπίσκοπος Κυ-
θήρων. Μετ' εἰκόνας. 1938 (σ. 12).

Σοφ. Ἀβρ. Χουδαβερδύλου Θεοδώτου, Βασιλεὺς
Ἄθ. Μυστακίδης, Ἄρχων Διδάσκαλος τῆς Μεγάλης τοῦ
Χριστοῦ Ἐκκλησίας, Ἐθνικὸς Σύμβουλος, Καθηγητῆς

τῆς Πατριαρχικῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς (1859—
1933). Λόγος ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὸ μνημόσυνον τὸ τελε-
σθέν ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν. Ἄθηναι
1938, τύποις Ἀλευροπούλου (σ. 16).

Δεκαετηρίς τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου 1926—1936. Ἄθην-
αι, τύποις «Μελίσσης» 1938 (σ. 48).

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

I. Μητρόπολις Σπάρτης

Ἡ ἱερὰ Μητρόπολις Σπάρτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 143 ἑ.
ἐ. προκηρύξεως αὐτῆς, συνφθὰ τῷ ἀρθρῷ 65 Ἄναγκ. νό-
μου 1369 καλεῖ τοὺς βουλευμένους, ὅπως μέχρι τῆς 15ης
Φεβρουαρίου 1939 ὑποβάλλωσι μετὰ τῶν νομίμων πιστο-
ποιητικῶν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος πρὸς συμμετοχὴν εἰς
ἐνέργειαν ἐκλογῆς ἐφημερίου διὰ τὴν χρθεύουσαν θέσιν
τουοῦτου ἐν τῷ χωρίῳ Χατύπι τοῦ τέως δήμου Σπάρτης.
Ἐν Σπάρτῃ τῇ 17 Ἰανουαρίου 1939.

† Ὁ Σπάρτης Διονύσιος

Ἡ ἱερὰ Μητρόπολις Σπάρτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 171 ἑ.
ἐ. προκηρύξεως αὐτῆς, συνφθὰ τῷ ἀρθρῷ 65 τοῦ Ἄναγκ.
νόμου 1369 καλεῖ τοὺς βουλευμένους, ὅπως μέχρι τῆς 20
Φεβρουαρίου 1939 ὑποβάλλωσι μετὰ τῶν νομίμων πιστο-
ποιητικῶν αἰτήσεων ὑποψηφιότητος πρὸς συμμετοχὴν εἰς
ἐνέργειαν ἐκλογῆς ἐφημερίου διὰ τὴν χρθεύουσαν θέσιν
τουοῦτου ἐν τῷ χωρίῳ Μονεμβασιῶ τοῦ τέως δήμου Μο-
νεμβασιῶς. Ἐν Σπάρτῃ τῇ 20 Ἰανουαρίου 1939.

† Ὁ Σπάρτης Διονύσιος.

I. Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυσιν ὑποψηφίῶν
πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῆς κενῆς θέσεως ἐφημερίου
τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ χωρίου Πεύκης προσ-
καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους, κεντημένους ἀπολυτήριον
Σχολαρχεῖον ἢ δευτέρας τάξεως ἑξατάξιου Γυμνασίου καὶ
τὰ λοιπὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 66 § 4 τοῦ ἄναγκ. νόμου
1939 ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικά πιστοποιητικά. Ἐν
Τρικκάλαις τῇ 16 Ἰανουαρίου 1939.

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Πολύκαρπος

I. Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 65 τοῦ ἀναγκαστικοῦ
νόμου 1369 ἑ. ἑ. περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων
κλπ. προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὰς
κενάς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων ἱερῶν 1) τοῦ ἐν Με-
σολογίῳ ἱεροῦ ναοῦ «ἁγία Παρασκευῆ», 2) τοῦ ἐν Ἄνω
Προστοβά ἱεροῦ ναοῦ «ἁγία Παρασκευῆ», 3) τοῦ ἐν Κα-
λυβίῳ ἱεροῦ ναοῦ «ἁγιος Νικόλαος», 4) τοῦ ἐν Σταθῶ
ἱεροῦ ναοῦ «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου», καὶ 5) τοῦ ἐν Ἀύ-
λακίῳ ἱεροῦ ναοῦ «ἁγιος Νικόλαος» ὅπως ἐντὸς μηνὸς
ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ
ἐν ἀρθρῷ 68 τοῦ ἄνω νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά
προκειμένου ν' ἀνακηρύξωμεν αὐτοὺς ὑποψηφίους πρὸς
ἐκλογὴν ἐφημερίων τῶν ἐν λόγῳ ἐνοριῶν. Ἐν Ἱερῶ Πόλει
Μεσολογγίου τῇ 2 Ἰανουαρίου 1939.

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἱερόθεος.

I. Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ ἀπὸ 18 Ἰανου-
αρίου ἑ.ἑ. αἴτησιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐν
τῷ χωρίῳ ἁγίου Σπυρίδων ι. ναοῦ τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος
αἰτουέντος ὅπως κατ' ἐκλογὴν χειροτονηθῆ καὶ διορισθῆ
ἐν τῷ ὡς ἄνω ναῷ ἕγγαμος διάκονος, καλοῦμεν τοὺς βου-
λομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ κεντημέ-
νους τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμε-
ρον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιο-
λογητικῶν συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 87 τοῦ νόμου 1369 περὶ
ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων. Ἐν Πρεβέζῃ τῇ 18 Ἰα-
νουαρίου 1939. † Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ἀνδρέας

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΣΗΣ

Τύποις «Φοίνικας» ἠδὸς Λιωννάτου 4. Τηλ. 64-224